

Nhận định "đắt giá" về đặc trưng truyện ngắn

1. “Điều quan trọng hơn cả là sau mỗi cách kết thúc, tác giả phải gieo vào lòng người đọc những nhận thức sâu sắc về quy luật đời sống và những dự cảm về tương lai, về cái đẹp tất yếu sẽ chiến thắng”

(Bùi Việt Thắng)

Nhận định của tác giả Bùi Việt Thắng khẳng định vai trò quan trọng của phần kết thúc trong truyện ngắn

2. “Theo tôi, viết truyện ngắn cốt nhất phải tô đậm cái mở đầu và cái kết luận”

(Sê - khớp)

Ý kiến của Sê - khớp nhấn mạnh vai trò quan trọng của phần mở đầu và kết luận trong một truyện ngắn, mang đậm dấu ấn sáng tạo của nhà văn, đóng vai trò trong sự thành bại của một truyện ngắn.

3. “Chỉ cần một số ít trang văn xuôi mà họ (các bậc thầy về truyện ngắn) có thể làm nổ tung trong tình cảm và ý nghĩ người đọc những điều rất sâu xa và da diết của con người, khiến người đọc phải nhớ mãi, suy nghĩ mãi, đọc đi đọc lại vẫn không thấy chán”.

(Nguyễn Minh Châu)

Ý kiến nêu lên đặc trưng của truyện ngắn, đồng thời khẳng định giá trị của những truyện ngắn xuất sắc: Tuy có quy mô nhỏ nhưng những vấn đề mà các nhà sáng tác truyện ngắn đặt ra là hết sức lớn lao, thể hiện những tư tưởng nhân sinh sâu sắc, có khả năng tác động mạnh mẽ đến nhận thức và tình cảm của người đọc và sự tác động ấy là rất bền lâu.

4. “Truyện ngắn dẫu sao cũng phải ngắn, do đó thủ thuật chủ yếu của truyện ngắn là thủ thuật điểm huyết. Trên cơ thể con người cũng như trên cơ thể cuộc đời, có những huyết điểm nào đó, có thể làm rung động tất cả. Truyện ngắn nhằm vào đó. Truyện ngắn điểm huyết hiện thực bằng cách nắm bắt trúng những tình huống cho phép phơi bày cái chủ yếu nhưng lại bị che giấu trong muôn mặt cuộc sống hàng ngày”

(Nguyễn Ngọc)

Nhận định trên của tác giả đã đề cập đến một trong những yếu tố quan trọng của thể loại truyện ngắn là cách lựa chọn và xây dựng tình huống truyện.

5. “Những truyện ngắn hay - theo cảm nhận của tôi - thường gắn với thơ (...) Truyện ngắn dường như là đứa con tất yếu của người mẹ thơ và người cha văn xuôi. Nó là thơ viết bằng văn xuôi, bề ngoài mang tính cha mà bề trong mang tính mẹ”

(Phạm Thị Hoài)

Ý kiến của Phạm Thị Hoài đã thể hiện những suy ngẫm, trải nghiệm của bà với tư cách là một nhà văn. Bằng cách nói hình ảnh, tác giả đã khẳng định tính chất giao thoa của hai thể loại truyện ngắn và thơ.

6. “Truyện ngắn giống như nước hoa quả cô đặc”

(Trương Hiền Lương)

Ý kiến của Trương Hiền Lương nhấn mạnh đặc trưng cơ bản của truyện ngắn. Truyện ngắn tập trung vào khoảnh khắc mà ý nghĩa cuộc sống đậm đặc nhất, tuy ngắn gọn, hàm súc nhưng có khả năng khái quát cao về hiện thực.

7. “Yếu tố quan trọng bậc nhất của truyện ngắn là những chi tiết cô đúc, có dung lượng lớn và lối hành văn đầy ẩn ý, tạo cho tác phẩm những chiều sâu chưa nói hết”

(Tư điển thuật ngữ Văn học)

8. "Tôi thường hình dung thể loại truyện ngắn như mặt cắt giữa một thân cây cổ thụ : Chỉ liếc qua những đường vân trên cái khoanh gỗ tròn tròn kia, dù sau trăm năm vẫn thấy cả cuộc đời của thảo mộc"

(Nguyễn Minh Châu)

9. “Một truyện ngắn hay vừa là chứng tích của một thời, vừa là hiện thân của một chân lí giản dị của mọi thời”

(Nguyễn Kiên)